

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 15 mart 2025-ci il №20 (2929) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Ərazilimizi azad edən, separatçılığa, separatçılara son qoyan güclü ordu yaratdıq

Martin 13-də Bakıda, "Gülüstan" sarayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Dünya düzənin yenidən düşünülməsi: Çağırışların fürsətə çevriləməsi" mövzusunda XII Qlobal Bakı Forumu işə başlayıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Forumun açılış

mərasimində iştirak edib. Əvvəlcə xatirə fotosu çəkdiirlib.

XII Qlobal Bakı Foru-

raklılarını salamlayıb, Forumda aparılan müzakirələrin xüsusi əhəmiyyət dəşdigi vurğulayıb. Sonra çıxış üçün sözü Prezident İlham Əliyevə verib.

* * *

Dövlətimizin başçısı açılış mərasimində çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Xanımlar və cənablar! Sabahınız xeyir, Bakıya xoş gəlmisiniz. Mən bütün qonaqlarımları illik Qlobal Bakı Forumunda salamlayıram. Əvvəlcə, mən bizimle olduğunuza görə sizə təşkkürümü bildirirəm.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Milli Qəhrəman Hökumə Əliyevanın adını daşıyan zirehli tibbi maşın sülhməramlı fəaliyyət zonasına göndəriləcək

Öten ilin dekabrında Aktauda qəzaya uğrayan AZAL-in təyyarəsinin bort bələdcisi, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Hökumə Əliyevanın şərəfincə adlandırılmış, Qazaxistanda istehsal olunan zirehli tibbi maşın xaricdəki sülhməramlı fəaliyyət zonasına göndərilecək.

AZƏRTAC xəber verir ki, bu bərədə zirehli tibbi maşın istehsal olunduğu müəssisəni ziyaret edən Azərbaycanın Qazaxistandakı hərbi atəşlik aparatının nümayəndələrinə müəssisənin texniki direktoru Muxtar Əlmuxanov bildirib.

(Ardı 6-ci səhifədə)

Vətənpərvərlik də döyüş hazırlığının tərkib hissəsidir

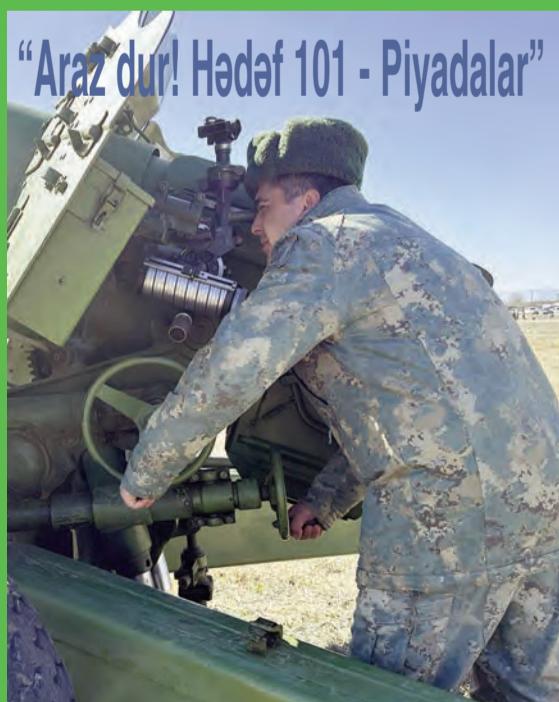
Müsahibimiz "N" hərbi hissəsinin zabitli polkovnik-leytenant Rəşad Əliyevdir.

Xalqın kimliyini bilmək Vətəni tanımaqdır, Vətəni tanımaq - Vətəni sevmək. Xalqın kimliyi özünü və dövlətinin tarixiyə, ədəbiyyatıyla (folkloruya), incəsənətiyle, musiqisiyle tanınır. Tanınma sevginin başlangıcıdır. Bu sevgi vətənpərvərlikdi. Yaş artdıqca bu sevgi qüdrətə çevrilir, bu qüdrət - Vətənin bir zərrəsinə...

1993-cü ildə kimya elmləri doktoru Salman Rzayevi Gədəbəyi müdafiə edənlərin sıralarına bu qüdrət aparmışdı. O da bilirdi, bu istəyə işiq tutanlar da bilirdilər ki, vətənpərvərlik rühün yaşatdığı, ruhu yaşıdan duyğudu...

Azərbaycan əsgərinin özü Vətənin əsgəridi, ruhu - vətənpərvərliyin...

(Ardı 7-ci səhifədə)

HHQ-nin helikopter bölmələri ilə təlim-məşq uçuşları keçirilib

2025-ci ilin hazırlığı planına əsasən, Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) helikopter bölmələri ilə təlim-məşq uçuşları keçirilib.

Müdafıə Nazirliyi xəber verir ki, uçuş heyətlərindən hazırlıq bərədə məruzələr qəbul edildikdən sonra pilotların təlim uçuşunun şərtləri və təhlükəsizlik qaydaları bərədə nəzəri bilikləri yoxlanılıb.

Daha sonra pilotlar helikopterlərə nəzarət baxışı keçiriblər.

Bazalanma aerodromlarından müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə uçuşlar edən pilotlar plana uyğun olaraq, helikopterlərlə havaya qalxma və yerə enmə, havada kəşfiyyatının aparılması, havada və yerüstü hədəflərin aşkar edilməsi, komanda-qərargah məntəqələri ilə əlaqələrin yaradılması, eləcə də digər fəaliyyətlər üzrə təlim tapşırıqlarını yerine yetiriblər.

Döyüş hazırlığı və praktiki vərdişlərin daha da artırılması məqsədilə keçirilən təlim-məşq uçuşlarında pilotlarımız yüksək peşəkarlıq nümayiş etdiriblər.

Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə gayidlisindən sonra əsasını qoymuşluq müasir ordunun quruculuğu prosesinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdiriləyinin hər addımda şahidi olurug.

Bu gün Azərbaycan Ordusunun bütün bölmələrində hərbi qulluqçuların nümunəvi xidmət etməsi üçün yüksək sosial-məsişət şəraiti yaradılıb, ən müasir silah və texnikaların arsenalımıza daxil edilməsi prosesi davam edir. Hərbi qulluqçuların ərzaq, qida, geyim təminatı da lazımi səviyyədədir. Bunlarla yanaşı, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji vəziyyətinin də yüksək səviyyədə saxlanması üçün tedbirlər həyata keçirilir. Bütün bu sadaladıqlarımızın hamısı isə döyüş hazırlığına birbaşa müsbət təsir edən amillərdir.

(Ardı 5-ci səhifədə)

Əsgər əsər yaradır

Söz kimi heykəltəraşlıq da yaratmaqdı, yaşatmaq niyyətidir. Dədə Qorqud da, Nizami Gəncəvi də, Məhəmməd Füzuli də, Nəsimi də, digər mü-

təfəkkirlerimiz də sonralar yüz illerin sərhədini sözle təsvir edilənlər əsasında rənglərin ifadəsi ilə aşa bilməşdi. Yüz illərdi sözünü sevdiyimiz, sözüyle yaşadığımız SÖZ dahişərini gözlərimizə, gözlərimizdən könlüməzə köçürüdük. Sonralar onların heykəllərini gördük, büstlərini də. Onları yaradanlara həmişə bir ürək tutumunca ehtiram ünvanlamışq. O ehtiram da əbədiyyətin içirdəsid...

Əsgər Asif Yusufov orta məktəbi Mehdiabad qəsəbəsində bitirib. Uşaqlığından heykəl düzəltməyə meyilli olub. Bu meyil onda haradan yaranıb? - görürmüş, duymuş. Plastilindən müxtəlif fiqurlar, qablar düzəldərmiş.

(Ardı 6-ci səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Ərazimizi azad edən, separatçılığa, separatçılara son qoyan güclü ordu yaratdıq

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Mən, eyni zamanda, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzini təbrik edirəm ki, bu illər ərzində çox əla işlər görmüşdür və belə bir mühüm beynəlxalq tədbiri teşkil edir.

Biz çox fərəhlenirik ki, Qlobal Bakı Forumu global gündəlikdəki mühüm məsələlərin həllində aparıcı beynəlxalq platformalardan birinə çevrilib. Mən dünən idarə Heyətinin üzvləri ilə görüşdüm.

Bu gün söyləmek istərdim ki, biz Mərkəzin bütün üzvlərinə, onun idarə Heyətinə, həmsədrleri - xanım Vayra Vike Freyberqaya, cənab İsmayıllı Sərgeldinə Mərkəzin həqiqətən böyük transformasiyasına verdikləri töhfəyə və dünya miqyaslı fəaliyyətine görə minnətdarıq. Mən, həmcinin söyləmek istəyirəm ki, biz Beynəlxalq Mərkəzin üzvlərinin Azərbaycanda ötən ilin noyabrında keçirilmiş COP29 tədbirində fəal iştirakını görməkdən çox məmənən oldum. Mərkəzin bəzi üzvləri Məşvərət Komitəsində iştirak edirdilər. Mərkəz 16 panel müzakirəsi keçirdi. Əslində, onlara ev sahibliyi etdi, onları təşkil etdi və öz pavilyonu ilə daha çox panel müzakirələrdə iştirak etdi. Bir sözə, həqiqətən, bu, COP29-un uğuruna böyük töhfə idi. Bu, ötən il Azərbaycanda əsas beynəlxalq tədbirdi.

Biz həqiqətən çox fərəhlenirik ki, təxminən 200 ölkənin yekdil qərarı ile seçildik. Bu, bize olan hörmətin, etimadın təzahürü, eləcə də yaşıl keçid üzrə fəaliyyətimizə verilən qiymət idi. Baxmayaraq ki, biz faydalı qazıntılarla zənginlik, gündəliyimizde bərpəolunan enerjiyə diqqət yetirir. Bu gün artıq qərara alınıb ki, gələn illerdə Azərbaycanın bərpəolunan enerji imkanları faydalı qazıntıdan olan enerji istehsalına demək olar ki, bərabər olacaq. Bu gün Azərbaycanda yaradılmış enerji istehsalı imkanları 8 qıraqatdır. 2030-cu ilə qədər bizim bərpəolunan enerjidən, əsasən günəş və küləkdən, o cümlədən Azərbaycanın azad edilmiş ərazilərdəki hidroressurslardan əlavə 6.5 qıraqatlıq enerji güclərimiz olacaq. Beləliklə, biz bu günə olan potensialımızı demək olar ki, iki dəfə artıracaqıq.

Bunun sayəsində biz nəinki neft və qazı, o cümlədən yaşıl enerjini də ixrac edə biləcəyik. Bu rəqəmlər tamamilə realdır. Onlar artıq imzalanmış müqavilələrə və anlaşma memorandumlarına əsaslanır.

Biz artıq həmin layihələrin icrasını görürük. Beləliklə, düşünürəm ki, Azərbaycanda COP29-u təşkil etmək qərarı Azərbaycanın öz enerji sərvətlərinə çox məsuliyyətli yanaşmasından irəli gelir.

Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, ölkə enerji təchizatı baxımından qitliqlə üzülmüş. Əksinə, bu gün Azərbaycan ondan artıq ölkənin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir. Onların 12-ci Azərbaycandan təbii qaz alır. Bu 12 ölkədən 10-u Avropa ölkəsidir.

Təsadüfi deyil ki, Avropa Komissiyası Azərbaycanı etibarlı tərəfdən və Pan-Avropa enerji təchizatçısı kimi tanır. Bir sözə, bu gün Azərbaycandan nəql olunan neft və qaz bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyində və əslində, onun möhkəmləndirilməsində həqiqətən böyük dəyişiklik yaradır. Buna yaşıl enerji mənbələrimizi, o cümlədən Azərbaycandan Avropaya gedən, qismən Qara dənizin dibini ilə çəkilən yeni enerji kabellini əlavə etsək, bu, məsuliyyətimizin digər təzahürü və bir çox ölkələrlə six tərəfdəşlik münasibətlərimizin nümayişidir. Təkcə enerji sərvətlərinin olması kiifayət deyil. Siz gərək qonşularınızla, onların qonşuları ilə yaxşı münasibətdə olasınız ki, enerji, təhlükəsizlik və bağışlılıq layihələrini icra edə biləsiniz.

Bağışlılıq məsələlərinə gəldikdə, mən demək istəyirəm ki, son geosiyasi dəyişikliklərdən irəli gələrək Azərbaycan-

dan keçən yüklerin daşınması həcmi əksinə yüksək artmışdır. Biz bunun üçün yaxşı hazırlıq, cənab İsmayıllı Sərgeldinə Mərkəzin həqiqətən böyük transformasiyasına verdikləri töhfəyə və dünyada miqyaslı fəaliyyətine görə minnətdarıq. Mən, həmcinin söyləmek istəyirəm ki, biz Beynəlxalq Mərkəzin üzvlərinin Azərbaycanda ötən ilin noyabrında keçirilmiş COP29 tədbirində fəal iştirakını görməkdən çox məmənən oldum. Mərkəzin bəzi üzvləri Məşvərət Komitəsində iştirak edirdilər. Mərkəz 16 panel müzakirəsi keçirdi. Əslində, onlara ev sahibliyi etdi, onları təşkil etdi və öz pavilyonu ilə daha çox panel müzakirələrdə iştirak etdi. Bir sözə, həqiqətən, bu, COP29-un uğuruna böyük töhfə idi. Bu, ötən il Azərbaycanda əsas beynəlxalq tədbirdi.

Biz həqiqətən çox fərəhlenirik ki, təxminən 200 ölkənin yekdil qərarı ile seçildik. Bu, bize olan hörmətin, etimadın təzahürü, eləcə də yaşıl keçid üzrə fəaliyyətimizə verilən qiymət idi. Baxmayaraq ki, biz faydalı qazıntılarla zənginlik, gündəliyimizde bərpəolunan enerjiyə diqqət yetirir. Bu gün artıq qərara alınıb ki, gələn illerdə Azərbaycanın bərpəolunan enerji imkanları faydalı qazıntıdan olan enerji istehsalına demək olar ki, bərabər olacaq. Bu gün Azərbaycanda yaradılmış enerji istehsalı imkanları 8 qıraqatdır. 2030-cu ilə qədər bizim bərpəolunan enerjidən, əsasən günəş və küləkdən, o cümlədən Azərbaycanın azad edilmiş ərazilərdəki hidroressurslardan əlavə 6.5 qıraqatlıq enerji güclərimiz olacaq. Beləliklə, biz bu günə olan potensialımızı demək olar ki, iki dəfə artıracaqıq.

Bunun sayəsində biz nəinki neft və qazı, o cümlədən yaşıl enerjini də ixrac edə biləcəyik. Bu rəqəmlər tamamilə realdır. Onlar artıq imzalanmış müqavilələrə və anlaşma memorandumlarına əsaslanır.

Biz artıq həmin layihələrin icrasını görürük. Beləliklə, düşünürəm ki, Azərbaycanda COP29-u təşkil etmək qərarı Azərbaycanın öz enerji sərvətlərinə çox məsuliyyətli yanaşmasından irəli gelir.

Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, ölkə enerji təchizatı baxımından qitliqlə üzülmüş. Əksinə, bu gün Azərbaycan ondan artıq ölkənin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir. Onların 12-ci Azərbaycandan təbii qaz alır. Bu 12 ölkədən 10-u Avropa ölkəsidir.

Təsadüfi deyil ki, Avropa Komissiyası Azərbaycanı etibarlı tərəfdən və Pan-Avropa enerji təchizatçısı kimi tanır. Bir sözə, bu gün Azərbaycandan nəql olunan neft və qaz bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyində və əslində, onun möhkəmləndirilməsində həqiqətən böyük dəyişiklik yaradır. Buna yaşıl enerji mənbələrimizi, o cümlədən Azərbaycandan Avropaya gedən, qismən Qara dənizin dibini ilə çəkilən yeni enerji kabellini əlavə etsək, bu, məsuliyyətimizin digər təzahürü və bir çox ölkələrlə six tərəfdəşlik münasibətlərimizin nümayişi dir. Təkcə enerji sərvətlərinin olması kiifayət deyil. Siz gərək qonşularınızla, onların qonşuları ilə yaxşı münasibətdə olasınız ki, enerji, təhlükəsizlik və bağışlılıq layihələrini icra edə biləsiniz.

Bağışlılıq məsələlərinə gəldikdə, mən demək istəyirəm ki, son geosiyasi dəyişikliklərdən irəli gələrək Azərbaycan-

neft hasilatı, məsələn, Kanadanın hasilatından on dəfə azdır. Bizim global qaz emissiyalarında payımız cəmi 0,1 faizdir. Biz isə global qaz emissiyalarına ən böyük töhfə verənləri bilirik. Amma bununla belə, dövri əsaslarla bəzən gün ərzində ondan artıq məqalə Azərbaycanın bir neft dövləti kimi təsvir edilməsinə yönəldi. Yəni deyirdilər, bir ölkə kimi biz qlobal, beynəlxalq tədbirin keçirilməsinə layiq deyilik. Bütün burlar bir neçə mərkəzden, əslində, ikisində qaynaqlanırdı. Onlardan biri - ABŞ-in Dövlət Departamenti idi. "Washington Post", "Nyu-York Tayms", "Politico", "Newsweek" və "Assoşieyed Press" kimi yalan xəbər mənbələri, sadəcə, ABŞ Dövlət Departamentinin təlimatlarını icra edirdilər.

İkinci mənbə isə Fransa prezidentinin ofisi, cənab Makron, onların "Le Monde", "Fiqaro" və digər bu kimi saxta xəbər mətbuatı idi. Bir sözə, bu, COP29-un boykot edilməsinə yönəlmüş qarayaxma və böhtənin əlaqələndirilmiş kampaniyası idi.

Bunun da müxtəlif sabəbləri ola bilər. Lakin onlardan biri ondan ibarətdir ki, onlar bizə öz iradəsini yeride bilmədilər. Onlar suverenliyimizin, ərazi bütövlüyüümüzün tam bərpasına yönəlmış siyasetimizi deyişə bilmədilər. Onlar o faktla razılışa bilmirdilər ki, burada, Qafqazda öz milli maraqlarını güdən ölkə, yəni böyük bosslar qarşısında həzəman "bəli, cənab" deməyən ölkə var. Əfsuslar olsun ki, Fransa hökuməti hətta COP29-u boykot etmək üçün bir çox ölkələri təhrif edərək, daha uzağa getdi. COP29-da iştirak etmiş dünya liderlərindən etibarlı informasiyamız var və onlar bizə bu haqda məlumat verdiyər. Hətta gəlməyən rəhbərlər mesaj göndərdilər ki, şəxslən Fransa prezidenti COP29-a qarşı kampaniya apardı.

Bu, ele bir siyasetdir ki, heç bir kəsə başuculuğu gətirmir. Buna baxmayaraq, böyük tərkibdə iştirak oldu. Qeydiyyata alınmış 77 min iştirakçı oldu. Onların sırasında 197 ölkədən təmsilçilər, 70 dövlət və hökumət başçısı var idi. COP29-u boykot edən yeganə ölkə Ermənistən idi.

Ermənistən-Azərbaycan prosesinə gəldikdə, biz işğal illərini, o cümlədən Ermənistən işğalı və təcavüzü neticəsində Azərbaycan xalqının çəkdiyi əzab-əziyyətləri yaddan çıxara bilmərik və çıxarmayacaq. Azad olunmuş ərazilərə səfər edənlər barbarlıq seviyəsini görə bilər. Bütün şəhərlərimiz xarabaliğa çevrilib. İndi isə biz onları yenidən tikirik. Hər bir şey yerlə-yeksan olunubdur və bu, kəndlərimizə, şəhərlərimizə qarşı bilərkəndən urbisiid idi, dinimizə və tarixi ərəsimizə qarşı bilərek dən zərbə idi. 65 məscid dağıdılıb və nəinki azərbaycanlıların, o cümlədən bütün dünya müsəlmanlarının hissələri tehqir etmek üçün orada donuz və mal saxlayıblar. Biz bunu yaddan çı-

xarmayacaqıq.

Biz 613 insanın, onlardan 60-dan çox uşağın və 100-dən artıq qadının emənərələr tərəfindən qətə yetirildiyi Xocalı soyqırımı yaddan çıxarmayacaq. Lakin, eyni zamanda, biz geləcəyə nézə salmalıyıq. Biz Cənubi Qafqazda sülhə nail olmalıyıq. Bu baxımdan, Azərbaycan sülh prosesinin təşəbbüskarı olub. Əslində, Azərbaycan hətta bu gün Ermənistən müzakirə olunan və əsasən razılışdırılmış sülh sazişi laiyəsinin, həmin sülh müqaviləsinin müəllifidir. Bəndlərin eksər hissəsi razılaşdırılıbdır.

Mübarizəmiz ədalət, beynəlxalq hüquq və əleyaqətimiz üçün mübarizə idi. BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 27 il kağız üzərində qalan qətnamələrinə icra etdik. Əger torpağımızı güclə azad etməsəydik, onlar növbəti 27 il də kağız üzərində qalardı. Burada biz mühüm meyara gəlib çıxırıq ki, bəzən sülhə nail olmaq və ədaləti bərpa etmək üçün siz gücdən istifadə etməlisiniz. Bu gün biz bunu görürük. Görürük ki, Avropa, Avropa İttifaqı güclü herbi potensial qurmaq üçün bu gün öz siyasetini necə dəyişməye çalışır. Görürük ki, digər ölkələr öz resurslarını hərbi potensialına və infrastrukturun qurulmasına yönəldir. Bir bunu ən azı 20 ilə etdik, 2005-ci ildən etibarən etdik və ərazimizi azad, separatçılığa, separatçılara son qoyan güclü ordu yaratdıq. Bir sözə, bu gün ərazi bütövlüyü və suverenliyin tam bərpası nəinki Azərbaycan xalqının güclü iradəsinin təzahürüdür, o cümlədən beynəlxalq ədaləti nümayiş etdirir. Eyni zamanda, əlbəttə, artıq qeyd etdiyim kimi, bizim yaddaşımız yaxşıdır. Hamımız xatırlayıraq ki, ikinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl Ermənistən cari hökuməti özünü necə aparırdı. Hamımız "Qarabağ Ermənistəndir" söyleyən Ermənistən rəhbərinin bəyanatlarını xatırlayıraq. Bu, Xankendidə deyilmişdir. Hamımız işğal olunmuş Şuşa şəhərində onun davranışını xatırlayıraq. Bunu internetdə tapa bilərsiniz. Çox maraqlı viderdir.

Bu gün bəzi Avropa bürokratları Ermənistən sülh göyərçini kimi təqdim etməyə çalışırlar. Lakin onlar həmin hökumətin keçmişdə nəyi etdiyini yaddan çıxarırlar. Onlar yaddan çıxarırlar ki, ikinci Qarabağ müharibəsində ermənilər bizim şəhərlərimizi, kəndlərimizi ateşə tuturdular. Yüzdən artıq vətəndaşımızı həmin rakətlərə, ixracı qadağan olunmuş "İsgəndər M" raketi gətirən gətirdik. Bəzən hədə səual cavab almamışdır. Ermənistən ordusu "İsgəndər M" raketi necə elə edib? Çünkü Rusiya da bu raketi ixracı yasaqdır. İnanmayanlar isə, - buradan cəmi 5-10 dəqiqəlik yoldur, - getsinlər Hərbi Qənimətlər Parkına və Şuşada tapdığımız "İsgəndər M" raketi görsünlər. Biz onu artıq 2021-ci ilin yazında tapdıq, çünkü o, qarın altında qalmışdı. Biz Şuşanı azad etdiyimiz zaman o, şəhərə atılmışdı.

Bu, Ermənistən baş nazirinin əmri ilə edilmişdi. Gəncə, Tərtər, Bərdə, Mingəçevir, Ağcabədi və bir çox digər şəhərlər dövri olaraq Ermənistən atəşinə tutulurdu. Biz isə bunu etmədik. Bəzən Ermənistən ordusuna, işğalçı Ermənistən ordusuna qarşı mübarizə aparırdı. Onlar isə mülki şəxslərlə mübarizə aparırdı. Fərq bundadır. Bu, Birinci Qarabağ müharibəsində də eyni idi. Onlar bir növ bufer zonası yaratmışdır. Belə adlandırdırlar. Əslində isə bu, işğal olunmuş ərazilər idi. Onlar yüz minlərlə azərbaycanlıları qovdular və etnik təmizləmə apardılar. Biz bunu heç vaxt yaddan çıxarmayacaqıq. Sizə bir məsələni də deye bilərem ki, Ermənistənə etimad səviyyəsi sıfır bərabərdir. Beləliklə, biz onların hər hansı bir sözünə inanmırıq.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Ərazimizi azad edən, separatçılığa, separatçılara son qoyan güclü ordu yaratdıq

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Cünki onlar elə insan deyilər ki, biz inana bilək, o cümlədən onların indiki hökuməti. Bir daha bütün bunlar göstərir ki, onların dediyi bizim üçün sıfır mena kəsb edir. Bize sənədlər, yazılı kağızlar lazımdır. Bize lazımdır ki, onların Konstitusiyasında Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları olmasın. Orada Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları hələ də qalır. Bize lazımdır ki, ATƏT-in Minsk qrupu buraxılsın. Biz bu mesajı Ermənistana çatdırırıq və deyirik ki, Minsk qrupunun saxlanılması məntiq yoxdur. O, Qarabağ məsələsinin həlli üçün yaradılmışdı. İndi Qarabağ məsələsi həll olunub. Ermənistən Qarabağı Azərbaycanın ərazisi kimi tətbiq olunur. ATƏT-in həmin qrupunun buraxılması üçün ümumi müraciətde siz bize niyə qoşulmursunuz? Onlar istəmir. Bele çıxır ki, onlar bir ayağını ərazimizdə yer saxlamaq üçün edir. Əlbəttə ki, virtual olaraq. Onların silahlanması - bu, neyi göstərir?

Bu göstərir ki, onlar yeni müharibəyə hazırlaşırlar. Kim onları yenidən müharibəyə sürükleyir? Fransa və onun Prezidenti. Onların Ermənistən təchiz etdiyi məhəvədici silahlar bize qarşı yönəlir. Bu gün başqa yerdə lazımla ola biləcək "Sezar" haubitsaları Ermənistənə göndərilir. Əsildə, Avropa İttifaqının kəşfiyyat missiyası olan dırnaqarası Avropa monitoring missiyası gecə-gündüz casus kimi sərhədlerimizdə dayanır və baxırlar ki, belə haradan, bir yerdən gire bilsinlər. Bizim də

həmin dırnaqarası monitoring missiyası barədə kifayət qədər kəşfiyyat məlumatımız var. Avropanın Sülh Fondu milyonlarla dolları Ermənistəni silahlandırmaq üçün ona verir. Bəli, onlar deyir ki, bu pul qeyri-məhəvədici hərbi qurğular üçündür.

Birincisi, bunu kim yoxlaya biler? İkincisi, siz onlara 10 milyon verirsınız və sonra isə digər 10 milyon planlaşdırılır. Beləliklə, Ermənistənə silah almaq üçün pula qənaət imkanı yaranır. Nəinki Fransa onlara məhəvədici silahlar göndərir. Onda onlar bunu niye edir? Onlar nəyə hazırlaşır? Əger sülh istəyirlərse, buna ehtiyac yoxdur. Dəfələrle biz bu məsələni erməni nümayəndələrinin və onların Brüsseldəki yeni ağalarının qarşısında qaldırmışıq. Cünki onlar indi böyük qardaşını dəyişiblər. Bu gün bu, Brüsseldir. Prezident Trampın qə-

ləbəsinə qədər bu, Dövlət Departamenti, USAID idi. Məhz indi ciddi problemlərə üzləşən Menendes kimi rüşvətxor Amerika siyasetçiləri idi. Menendes siyahıda hələ sonuncu deyil. Nəcə deyərlər, bir qaranquşla bahar olmur. Xeyli digərləri var ki, erməni pulunu ciblərinə qoyurlar. Mən onların adını çəkə bilərem, adları məlumatdır: cənab Adam Schiff, cənab Frenk Pallone, xanım Nensi Pelosi və bir çox digərləri var. Onlar onilliklər ərzində Azərbaycana hücum çəkmək və onu gözən salmaq üçün Birləşmiş Ştatlarda erməni diaspor təşkilatlarından pullar alıblar. Beləliklə, biz Prezident Trumpa bataqlığın qurudulmasına ugurlar arzu edirik. Bu, asan deyil. Lakin edilməlidir. Həmçinin, biz USAID-in Azərbaycanda qeyri-qanuni fəaliyyəti ilə bağlı Amerikanın orqanları ilə məlumat müba-

diləsinə hazırlıq. Onlar insanlara necə rüşvət verirdilər?! Onlar qeyri-qanuni maliyyə kanallarından necə istifadə edirdilər?! Onlar Azərbaycana qanunlarını ve normalarını necə pozurdular?! İndi məsuliyyəti olmaq vaxtı yetişib. Biz əlimizdə olan bütün informasiyanı təqdim etməyə hazırlıq.

Birmənəli olaraq, Forumda yeni geosiyasi vəziyyət müzakirə olunacaqdır. Siz, yəqin, mənim şəhərimdən təsəvvür edirsiniz ki, biz hazırda Amerikada nə baş verirə, ona çox böyük maraq göstəririk. Nəyə görə? Səbəb çox sadədir. Cünki cənab Antoni Blinkenin Azərbaycana aid siyaseti, es-lində, 30 il qurduğumuz ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinin heç endirdi. Biz hər zaman ABŞ-in çox etibarlı, yaxın tərəfdəsi olmuşuq. Biz onlara lazımlı olanda onlara idik. Biz onlara ıraqda lazımlı olanda,

qoşunla onlara idik. Biz onlara Əfqanistanda lazım olan da, 2001-ci ildə Əfqanistanda əməliyyatlara qoşulan ilk qeyri-NATO ölkələrindən idik və oradan sonuncu çıxdıq. Lakin biz çıxandan sonra onlar bize sanksiya tətbiq etdilər. Xatırlayıram ki, bu, Azərbaycanda böyük məyusluq yaratdı. Mən onların bəzi nümayəndələrinə söylədim ki, biz sizə necə inana bilərik? Biz size lazım olan da sanksiyani dayandırırsınız. Biz size artıq lazım olmayan da, sanksiyani yenidən tətbiq edirsiniz. Onda uzunmüddətli münasibətləri sizinle necə qura bilərik? Beləliklə, çox maraqla baxırıq. Birincisi, ona görə ki, biz Azərbaycanda Dövlət Departamentinin bütün səyərə baxmayaraq, ABŞ-Azərbaycan münasibətlərini uğurundan tam xilas etdik. İkincisi, ümidi edirik ki, yeni Administrasiya ilə Cənubi Qafqaz, sülh, təhlükəsizlik, antiterror əməliyyatları, regionumuzun müasir inkişafı üçün hər zaman vacib olmuş güclü tərəfdəşligimizi yenidən quracaqıq.

Birmənəli olaraq, bu gün Forumda bütün natiqləri diniitmək çox maraqlı olacaq. Həmişə olduğu kimi, əminəm ki, Forum və onun üzvləri xüsusi de indi, keşkin geosiyasi dəyişikliklərdən sonra keçirilən tədbirdə ideya və yanaşmalar irəli sürəcəklər.

Bir daha bizimlə olduğunuza görə təşəkkür edirik. Dəvətimizi qəbul etdiyinizi görə minnətdərli və Forumu uğurlar arzu edirəm.

AZƏRTAC-İN
materialları əsasında

Prezident İlham Əliyev "Euronews" televiziyasına müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 13-də XII Qlobal Bakı Forumu zamanı "Euronews" televiziyasına müsahibə verib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısının müsahibəsindən bir hissə martın 14-də həmin televiziya kanalında yayılmışdır. İndi müsahibənin tam variantını təqdim edirik.

Müxbir: Cənab Prezident, Qlobal Bakı Forumu artıq 12-ci ildir ki, keçirilir. Bu tədbirin nəticələri ilə bağlı gözləniləriniz nədən ibarətdir?

Prezident İlham Əliyev: Ümid edirəm ki, iştirakçılar ənənəvi olaraq global gündəlikdə duran məsələlər barədə öz mövqelerini, fikirlərini və yanışmalarını bölüşəcəklər, xüsusilə bu gün beynəlxalq arenada vəziyyətin kəskin şəkildə dəyişdiyi bərə vaxtda. Bu Forumun iştirakçılarının adları onun potensialını yüksəltir. Çıxışında qeyd etdiyim kimi, burada müxtəlif ölkələrdən 50-dən artıq fəaliyyətdə olan, sahib dövlət və hökumət başçısı iştirak edir. Bu şəxslər böyük təcrübəyə və biliyə malikdirlər.

Artıq açılış sessiyasından da bəlli olur ki, burada müxtəlif fikirlərin kombinasiyası mövcuddur. Onlar heç də üst-üstə düşmür və bunun özü müsbət haldır. Əminəm ki, panellər çərçivəsində da-ha da qızgın müzakirələr

aparılaçaq. Beləliklə, bu Forumda hər zaman yeni ideyalar meydana gəlir və beynəlxalq məsələlərə yanaşmanın formalşamasında Forumun vacib rolu var.

- **Bu ilki Forumun mövzusu "Dünya düzənnin yenidən düşünülməsi"dir. Sizcə, bizim hamımızın qlobal səviyyədə üzləşdiyi əsas çağırışlar nədən ibarətdir?**

- Bu gün hər kəs tərəfindən bələdliyən fikir odur ki, hazırda yeni qaydaların müəyyənləşdirilməsi prosesi baş verir. Bildiyimiz dünya nizamı artıq mövcud deyil. Hələ ki, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən istifadə olunacaq qarşılıqlı əlaqə konfigurasiyası heç kəsə bəlli deyil. Buna dair ferqli fikirlər var. Lakin aydın olan odur ki, birincisi, hər bir ölkə özünün daxili işlərinə və daxili imkanlarına daha çox diqqət ayırmalı, hər hansı bir yardım və hətta beynəlxalq hüququna arxalanmamalıdır. Beynəlxalq hüququn selektiv tətbiqinin qurbanı olan Azərbaycanın gələcəyini daxili resurslar hesabına qurması baxımdan böyük təcrübəsi var.

İkincisi, geləcək üçün vacib məsələlərdən biri odur ki, ölkələr beynəlxalq təsisatlar çərçivəsində fəaliyyətə deyil, ikitərəfli münasibətlərə daha çox əhəmiyyət verəcəklər. Cünki bu gün bəzi beynəlxalq təşkilatlar ya öz zəifliliyini nümayiş etdirir və ya tamamilə iflic və-

ziyyətindədir. Əlbəttə, biz hələ ki, qlobal transformasiyanın ilkin mərhələsindən yuxarıya və bir çox məsələ hadisələrin gedisiştən asılı olacaq.

- **Biz dünyada coxsayılı geosiyasi dəyişikliklərin şahidi oluruq. Əsasən, xüsusi le də bu regionda baş verən dəyişikliklərlə bağlı mövqeyiniz nədən ibarətdir?**

- Əlbəttə, ətrafımızda baş verən böhranlardan regionumuzun qorunması vacib məsələdir. Təəssüflər ki, onilliklər ərzində Cənubi Qafqaz qarşidurma və düşməncilik bölgəsi olub. Hazırda nisbətən sakit dövrəyik və biz diqqətimizi

buna yönəltməliyik. Biz növbəti hərbi qarşidurmanın istisna edəcək əhatəli təhlükəsizlik mexanizmləri yaratmalıyıq və sovet dövründə olduğu kimi qoşuluq şəraitində yaşamağa çalışmalıyıq.

Bəli, biz o zaman müstəqil dövlətlər deyildik, gələcəyimizi planlaşdırmaq iqtidarından deyildik və böyük mənədər mərkəzi sovet hakimiyyətindən asılı vəziyyətdə idik. Ancaq on azından Cənubi Qafqaz respublikaları arasında fəal temaslar var idi. Yəni, biz bələ bir təcrübəyə malik və sadəcə, bunu nəzərimizdə saxlamalıyıq. Bu regionla əlaqədar

biz geosiyasi transformasiyalar ilə bağlı geridə qalmamalı, diqqətimizi regional problemlər və regional fürsətlər üzərində cəmləşdirməliyik.

- **Daha geniş regional nəzər saldıqda burada Rusiya-Ukrayna məsələsini, Yaxın Şərqdə cərəyan edən hadisələri görürük. Qlobal kollektiv yanaşma olaraq biz bə hadisələrdən nəyi öyrənərək irililəyə bilərik?**

- Bizim yanaşma ondan ibarətdir ki, biz qlobal nizamı olduqca düzgün qiymətləndirirdik. Milli maraqlarımız məsələsində biz heç kəsə və ya heç bir təsisata arxalanmamışq. Olsun Rusiya-Ukrayna mühabibəsi, yaxud Yaxın Şərqdəki hadisələr və Afrikadakı gərginlik - hər bir ölkə anlamalıdır ki, o, öz taleyinin sahibidir.

Onlar bunu ne qədər tez başa düşsələr, bu, onlar üçün bir o qədər də yaxşı olar. Cünki əger siz həmişə kiminsə yardımına bel bağlaşanız, birincisi, bu, sizi zəiflədəcək, ikincisi, bu yardımın daimi olacağına dair heç bir zəmanət yoxdur, üçüncüsü də siz suverenliyinizin bir hissəsini itirmiş olursunuz. Cünki əger siz həmişə kimdənsə asılısanızsa və həmişə kimdənsə yardım isteyirsinizsə, onda bir gün gələcək, həmin şəxs gələb sənədən hesabat istəyəcək.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Prezident İlham Əliyev "Euronews" televiziyasına müsahibə verib

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Bizim təcrübəmiz uğurlu olmuşdur və onun uğurlu olması sübuta yetirilmişdir. Yəni biz öz resurslarımıza güvənirdik, biz suverenliyimizi və ərazi bütövlüyüümüzü özümüz bərpa etdik və indi də gələcəyimizi özümüz qururuq. Həsab edirəm ki, bu, çox vacib bir nəticədir və bu, təkcə nəzəriyyə deyil, bu, Azərbaycanda baş verənlərdir.

Gələcəyə baxışınıza gəldikdə, bu qlobal sabitliyin yekunda haraya gedəcəyini görürsünüz? Sizcə, biz buna nail olacağımız?

- Bu məsələdə mən o qədər də nikbin deyiləm. Mən realist olmağa üstünlük verirəm. Növbəti aylar və ya hətta illərdə sabitliyə nail olacağımızı düşünmürem. Rusiya-Ukrayna müharibəsindən səhbət gedirsə, hətta müharibə dayansa belə, müharibə-

nin yenidən başlamayacağına dair heç bir zəmanət yoxdur. Bir vaxtlar demək olar ki, otuz il ərzində bizdə - Azərbaycan və Ermənistən arasında ateşkəs razılaşması var idi. Bu razılaşmaya 1994-cü ilin yazında nail olılmışdır. Lakin bu, müharibənin sona çatması demək deyildi. Sadəcə, transformasiya baş vermişdir və müharibə yalnız sülh sazişi imzalananda bitir.

Hətta, indiki dövrde, ikinci Qarabağ müharibəsinin bitməsindən beş il keçməsindən baxmayaq, bizim Ermənistənla sülh müqaviləmiz yoxdur. Bəli, sakitlikdir, itkiyər yoxdur və bu da bugünkü vəziyyətin böyük üstünlüyüdür. Lakin sülh sazişi imzalanana qədər burada sabitlik olmayıcaq.

Eyni yanaşmanı dönyanın bütün digər hissələrinə - Yaxın Şərqi və Afrikaya da şamil etmək olar. Əfsuslar olsun ki, münaqışların sayı art-

maqdadır və əgər siz öz həllini tapmış münəaqişə axtarsanız, görə bilərsiniz ki, sadəcə burada, Qarabağda olan münaqış öz həllini tapıb. Bu, beynəlxalq hüquq, tarixi ədalət əsasında həllini tapmış yeganə münaqışdır. Bu həlli bütün dünyə qəbul edir.

- Hesab edirəm ki, belə hadisələr bu cür müzakirələrin başlanılması səbəb olur. Bu, o geosiyasi arenanın mühüm bir hissəsidir, ele deyilmə?

- Əlbəttə. Cənubi biz geosiyasi dəyişikliklərdən bəhs edəndə daha dəqiq danışmaşılıq. Bu, Vaşinqtonda baş verən hadisələrdir. Amerikanın yeni administrasiyasının siyaseti ilə bağlı nələr baş verir və bu, bir daha bütün dönyanın Ağ evdə qəbul olunmuş qərarlardan necə asılı olduğunu nümayiş etdirir. Beləliklə, bu, qlobal geosiyasi dəyişikliyin mənbəyidir. O,

yeniçə başlayıb və biz bu geosiyasi dəyişikliyin ilk aylarını yaşayırıq.

Buna görə də belə coxsayılı qonaqların iştirak etdiyi toplantılar hadisələri müvafiq şəkildə qıymətləndirmək, fikirləri, narahatlıqları və ya gözəltəniləri bölüşmək üçün vacibdir. Menim çıxışma nəzər salsanız görərsiniz ki, mən baş verənlərlə bağlı çox nikbin əhvali-ruhiyyədəyəm. Çıxışında ediyim kimi, biz ABŞ-in əvvəlki administrasiyası və Azərbaycan arasında münasibətlərin pisləşməsindən meyusluq hissi keçirmişdik. Onların mövqeyi bizim milli maraqlarımıza ədalətsiz yanaşmadan ibarət idi. Buna görə biz Tramp administrasiyası dövründə ABŞ ilə münasibətlərimizin və güclü tərəfdarlığımızın yenidən qurulmasına çox nikbin baxırıq.

Lakin qonşu zaldə bəzi insanlar var ki, onlar nikbin ol-

maq əvəzinə daha çox məyusdurlar. Bu da təbiidir, çünki her bir ölkənin öz maraqları var. Hər bir siyasetçinin öz baxışları var. Mən ümid edirəm ki, burada, bu Forumda idəyaların toqquşması baş verəcək və bu da forumu uğurlu edəcək.

- Siz artıq Prezident Trampla danışmınız və o, Sizin fikirlərinizi bölüşürmü?

- Mən, sadəcə, onunla onu seçkilərdə qəlebə münasibətilə təbrik etmək üçün danışmışam və bu da bizim aramızda baş vermiş yeganə söhbətdir.

- Həla ki. Cənab Prezident Sizinlə danışmaq həzər zaman çox xoşdur.

- Çox sağ olun. Size Bakıda xoş vaxt keçirməyi arzulayıram.

- Sağ olun. Sizi görmək xoş idi.

- Sağ olun.

Müdafiə naziri “Baykar” şirkətinin baş direktoru ilə görüşüb

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyənin "Baykar" şirkətinin baş direktoru cənab Haluk Bayraktarı qəbul edib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, səmimi dialoq çərçivəsində keçirilən görüşdə hərbi əməkdaşlığımızın da-ha da inkişaf etdirilməsi vurğulanıb.

Görüşdə texnoloji innovasiyaların tətbiqi ilə birgə istehsalatın artırılmasının vacibliyi xüsusi qeyd olunub, Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi-texniki əməkdaşlığın cari vəziyyəti və in-

kişaf perspektivlərinə dair geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşün sonunda müda-

fie naziri cənab H.Bayraktarı "Hərbi əməkdaşlıq sahəsində xidmətlərə görə" medalı ilə tətlib edib.

"Azərbaycan ərazisi (1918-2025)" adlı kitabın təqdimat mərasimi keçirilib

Martin 13-de Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Rəyasət Heyətində Milli Məclisin deputati tarix elmləri doktoru, dosent Vasif Qafarov və Azərbaycan Respublikası baş prokurorunun müavini - Azərbaycan Respublikasının hərbi prokuroru, ədliyyə general-leytenantı, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Xanlar Vəliyevin birgə müəllifi olunduları "Azərbaycan ərazisi (1918-2025)" adlı kitabın təqdimat mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, AMEA-nın prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli Ulu Öndər Heydər Əliyevin müdirlik siyasetini yeni müstəvədə davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin əldə

etdiyi ugurlar, həmcinin "Azərbaycan ərazisi (1918-2025)" adlı kitab haqqında məlumat verib. Daha sonra kitabın müəllifləri Vasif Qafarov və Xanlar Vəliyev geniş məruzə ilə çıxış edərək ərsəyə gətirdikləri elmi əsəri ictimaiyyətə təqdim ediblər. Müəlliflər müasir müstəqil Azərbaycanın mövcudluğunu səbəbkarının Ümummilli Lider Heydər Əliyev olduğunu vurğulamaqla, onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin döyüsi və qətiyyəti, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın dəstəyi və qayğısı,

xalqımızın müdrikliyi və əzmkarlığı, hərcilərimizin şücaeti və qəhrəmanlığı sayəsində Azərbaycanın tarixi torpaqlarının işğaldan azad edilməsindən söz açıblar. Bildirilib ki, bütün bunlar təqdimatı keçirilen kitabda da öz eksini tapıb. Bu kitabda Azərbaycanın tarixi ərazisinin ümumi mənzərəsinə nəzər salınıb, Azərbaycan Cumhuriyyətinin (1918-1920) ərazisi, onun ümumi sahəsi və sərhədlərinin əhatəsi öyrənilib. Kitabda 1920-ci ilin aprel işğalından sonra sovet dövründə Azərbaycan SSR ərazilərinin Ermənistana verilməsi prosesi

konkret faktlar və dövrün ilkın arxiv sənədləri əsasında araşdırılıb. Monografiyada Azərbaycan Cumhuriyyətinin 114 min kvadratkilometr ərazisinin Azerbaycan SSR dövründə 86,6 min kvadratkilometrə endirilmesi və Azərbaycanın ərazisinin xalqın iradəsinə zidd olaraq onun əlindən alınması prosesinin obyektiv mənzərəsi yaradılıb.

Hərbi prokuror Xanlar Vəliyev sözügedən araşdırmanın aysberqın görünən tərəfi olduğunu vurgulayaraq, tarixən Azərbaycan ərazilərinin işğala, xalqının soyqırımına məruz qalması faktlarının, ermənilərin Azərbaycanın müxtəlif ərazilərinə yerləşdirilməsi prosesinin mütəxəssislər tərefindən birgə kompleks araşdırılması na zərurət olduğunu bildirib.

Daha sonra çıxış edən Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri, tarix elmləri doktoru, professor Anar İsgəndərov, Elm və Təhsil Nazirliyi Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Misir Mərdanov, AMEA Tarix və Etnologiya İnstitutunun direktoru, tarix elmləri doktoru, professor Kərim Şü-

kürov və digər ziyanlılar kitabda tədqiq olunan problemin aktuallığını vurgulayaraq, əsərdə böyük elmi yeniliklərə imza atıldığını, yeni elmi müddəələr irəli sürdüyüünü və onların konkret delillərlə əsaslandırıldığını yüksək qiymətləndiriblər. Eyni zamanda, kitabın Azərbaycan, Qafqaz və beynəlxalq münasibətlər tarixi ilə məşğul olan mütəxəssislər, bu ixtisas üzrə təhsil alan tələbə və magistrantlar, eləcə də yaxın keçmişimizin tarixi ilə maraqlanın geniş oxucu dairəsi üçün çox faydalı olacağını qeyd ediblər.

“Araz dur! Hədəf 101 - Piyadalar”

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Aparılan uğurlu islahatların nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan Ordusu regionun en güclüsi, dünyanın güclü orduları sırasında ise öncül yerdədir. İster keçirilən geniş-miqyaslı təlimlərdə, istərsə də digər tədbirlərdə hərbiçilərimizin mürəkkəb tapşırıqları müvəffəqiyyətə yerine yetirməsi onların döyük qabiliyyətinin və peşəkarlığının, yeni silah sistemlərindən və döyük texnikasından istifadə etmə bacarıqlarının yüksək səviyyədə olduğunu göstərir. Ordumuz haqqında deyilen ürəkaçan sözlerin hamısı 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermenistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı təxribatlarına cavab olaraq başlayan 44 günlük Vətən müharibəsində öz təsdiqini tapmışdır. Qazanılan tarixi qələbə ordumuzun döyük və mənəvi-psixoloji hazırlığının, maddi-texniki bazasının, şəxsi heyətinin peşəkarlığının göstəricisi oldu.

Müharibənin başa çatmasına baxmayaraq, Azərbaycan Ordusunda şəxsi heyətin döyük hazırlığının yüksək səviyyə-

çirilir, şəxsi heyətin döyük həzırlığı dən təkmilləşdirilir.

“N” hərbi hissəsinə gəlmişim artilleriya bölmələrinin təliminə təsadüf etdi. Plana uyğun olaraq bölmələr daimi dislokasiya məntəqələrindən cəmləşmə rayonlarına çıxarılaraq ərazidə açılma, atəş mövqelərinin tutulması və qurğuların döyüse hazır vəziyyətə getirilməsi üzrə normativləri yerinə yetirildilər. Şəxsi heyətin çevik hərəkəti, bacarığını, verilən tapşırıq-

yədə saxlanılması bu gün də dövlət başçısı və ordu rəhbərliyi tərəfindən daima diqqət mərkəzində saxlanılır. Müdafia nazirinin təsdiq etdiyi plana əsasən, hərbi hissələrde və əlahiddə bölmələrdə hərbi qulluqçularla döyük, atəş, taktiki, ictimai-siyasi, fiziki və s. hazırlanıqlardan dəslər səmərəli şəkildə keçirilir. Nəzəri və praktiki dəslərdə şəxsi heyətə hərbi biliklər və döyük vərdisləri aşilanır. Həmçinin mütəadi olaraq keçirilən təlimlərde bölmələrin döyük qabiliyyəti de yoxlanılır.

Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Zəfərdə pay sahibi olanlardan biri də artilleriyaçılarımız ididi. Döyük əməliyyatları zamanı onların dəqiq artilleriya zərbələri nəticəsində düşmənin illərlə möhkəmliklədiyi istehkam sədləri darmadağın edildi. Xeyli sayda canlı qüvvəsi, döyük maşınları və texnikaları, komanda məntəqələri artilleriyaçılarını sərrast atışları ilə məhv edildi. Bir sözlə, ikinci Qarağab möharibəsində düşmən qüvvələrinin məhv edilməsində, eləcə də qarşı tərefin əks-həmələ tətbiq edə bilməməsinə artilleriya bölmələrimizin rolü böyük oldu. Hal-hazırda da ordumuzun bütün qoşun növlərində olduğu kimi, artilleriya bölmələrində də mütəadi olaraq uğurlu döyük əməliyyatlarında qazanılan təcrübəyə əsaslanaraq təlimlər ke-

istifadə edib hərbi qulluqçularla həmsöhbət olduq. Atası Azər Dərvişovun döyük yolunu davam etdirən top komandiri müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Camal Dərvişov artıq 11 ildir ki, qalib ordumuzun sıralarında xidmət edir, keçirilən təlimlərdə praktiki vərdislərini artırır. “Heyətimizin hər bir üzvü təlim zamanı bütünlü normativləri vaxtında və dəqiq yerinə yetirməyə, verilən tapşırıqları öhdəsində bacarıqla gəlməyə çalışır. Onlar təyin olunmuş yerlərdə həm fərdi, həm də komanda şəklində atəş mövqeyinin normative uyğun olaraq vaxtında tutulmasında, qurğunun döyüse hazır vəziyyətə getirilməsində xüsusi bacarıqları göstərir. Şəxsi heyətin döyük hazırlığı ilə yanaşı, mənəvi-psixoloji hazırlığının da yüksək olması vəzifələrinin öhdəsindən daha bacarıqla gəlməsinə kömək edir. Belə vətənpərvər və bacarıqlı əsgərlərə bir arada xidmət etmək qururvericidir. Bizim ən mühüm vəzifələrimizdən biri də əsgərləri hərbi bilik və vərdislərə yiyələnmiş bacarıqlı Vətən qoruyucuları kimi formalaşdırmaqdır”, - çavuş C.Dərvişov dedi.

Söhbət əsnasında öyrəndik ki, Camal həm Tovuz döyüslərində, həm də 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak etdib, döyük əməliyyatlari zamanı qarşıya qoyulmuş tapşırıqları uğurla yerinə yetirib. O, söhbətində davam edərək bildirdi ki, artilleriya müharibənin təleyinde vacib sayılan qoşun növlərindən biridir və düşmənin darmadağın edilməsində mühüm rəla malikidir. “Torpaqlarımızın azad olunması uğrunda gedən döyük əməliyyatlarında biz bunun bir daha şahidi olduk. Dəqiq atəş zərbələri ilə düşmənin canlı qüvvəsini, döyük maşınları və texnikalarını, komanda məntəqələrini məhv edərək bölmələrimizin irəliləməsinə öz dəstəyimizi verdik. Təşviş içinde qalan düşmən isə çıxış yolunu yalnız qəcməqda təpdi. Xalqımıza illərdir həsrətində olduğu böyük qəlebənin sevincini yaşatdıq. Xoşbəxtəm ki, bu zəfər tarixini yananlar arasında mən də varam”.

Təlimdə heyət nəfərləri öyrəndikləri bilik və bacarıqları layiqince nümayiş etdirməyə çalışırdılar. Komandirlər üçün də bundan böyük sevinc ola bilmez. Öz bacarıqları ilə komandirlərinə bu sevinci yaşıdan müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu

əsgər Pərviz Abdurrahmanov da Camal kimi 44 günlük Vətən müharibəsinin iştirakçısıdır. “Müqəddəs və şərəfi peşəmə hər zaman fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm. Hərbi formanı geydim, gündən vəzifələrimin öhdəsindən layiqince gelməyi, nümunəvi hərbi qulluqcu olmağı qarşıma məqsəd qoymuşam. Keçirilən təlimlər bize həm təcrübə qazandır, həm də döyük qabiliyyətimizi artırır. Yaxşı biliyik ki, döyük meydənindən qazanılan qələbənin teməli təlimden başlayır. Hər birimiz vəzife borclarımızı yaxşı mənimsemişik və istənilən döyük tapşırığını yerinə yetirməye, yeni qəhrəmanlıq salnamələri yazmağa hazırlıq”, - deyə P.Abdurrahmanov bildirdi.

Hədəflərin dəqiq nişan alınmasında üzərinə böyük məsuliyyətin düşdüyüünü vurgulayan hərbi qulluqçumuz qeyd etdi ki, koordinantlara uyğun olaraq nişangah qurğusunun tənzimlənməsini en qısa zamanda və düzgün yeri yetirməlidir.

Abşeron rayonundan ordu sıralarına çağırılan əsgər Fəqan Ələkbərli artıq xidmətinin çox hissəsinə başa vurub. O, təxris olunmağına çox az bir müddət qaldığını, buna baxmayaraq keçirilən təlimlərde

mizə borcluyuq. Çünkü onlar daim qayğıımıza qalır, bilik və bacarıqlarını bizdən əsirgəmir, döyük hazırlığımızı daha da təkmilləşdirməkdə böyük zəhmət cəkirər.

Hər birimizə məlumdur ki, qurğunun “döyüşə” hazır vəziyyətə gətirilməsi ilə yanaşı, hədəf üçün ilkin göstəricilərin dəqiq hazırlanması da vacib şərtlərdəndir. Bu mühüm vəzife də bəlmənin hesablayıcılarının üzərinə düşür. Təlimdə heyət nəfərləri kimi, hesablayıcılar da zabitin rəhbərliyi ilə öz praktiki vərdislərini təkmilləşdirirdilər. Onlardan çavuş Vasif Qurbanov, kiçik çavuş Fuad Hüseynov, əsgər Heydərli Xəlilov, Ramazan Qardaşov, Seymour Hacıev və digərləri qeyd edilər ki, bölmələrin atəşlərinin ilkin göstəricilərinin dəqiq hazırlanması üçün hesablayıcıların üzərinə vacib vəzife düşür. “Şərti atəş mövqeyinin və komanda-müşahidə məntəqəsinin koordinantlarını atəsi idarəetmə cihazının üzərinə köçürür, komanda-müşahidə məntəqəsindən gələn şərti düşmən hədəfinə qədər olan topoqrafik məsafəni və dönməni qısa bir zamanda hesablayıb aidiyəti üzərə məruzə edirik. Əger kiçik bir səhv etsək, onda hə-

böyük həvəslə iştirak edərək yeni biliklər öyrənməyə çalışdığını bildirdi: “Verilən tapşırıqları layiqince yerinə yetirib, komandirlərimizdən xoş sözlər eşidən sevinirik. Bu, bizim əhval-ruhiyyəmizə müsbət təsir edir. Hər birimiz durmadan çalışırıq ki, dünyanın ən güclü ordularından olan rəşadəti Azərbaycan Ordusunu layıqli əsgər olaq”.

Digər əsgərlər Əli Əliyev,

Ruslan Abbasov, Rəvan İsmayılov və başqaları ilə də həmsöhbət olduq. Onlar Vətənimizi, torpaqlarımızı qorumaqdan qurur duyuqlarını ağızdoluslu vurğuladılar. Hərbi hissədə yaradılan sosial məişət şəraitindən, komandirlərin onların qayğıları ilə maraqlanmalarından və göstərilən diqqətdən razılıqlarını ifadə etdilər. “Hərbi xidmət gəldiyimiz gündən ana Vətənimizə olan əvladlıq borcumu layiqince yerinə yetirməyi qarşımıza məqsəd qoymuşq. Buna görə də məsuliyyətlə xidmət edirik. Sosial məişət şəraitimiz, təminatlarımızın qaydasında olması nümunəvi xidmət etməyimizə əsaslı zəmin yaradır. Təlimlərdə yüksək bacarıq göstərməyimizdə isə komandirləri-

də qədər o göstəricilər yanış olacaq. Yəni, qurğunun atılan mərmi hədəfə dəyməyəcək. Bu da verilən tapşırığın müvəffəqiyyətə yerinə yetirilməməsinə gətirib çıxarıraçaq. Ona görə də biz həzər zaman çalışırıq ki, ilkin göstəriciləri dəqiq hesablayaqaq. Keçirilən təlimlər praktiki vərdislərimizdən dən təkmilləşdirməyimiz üçün önemlidir”, - deyə onlar bildirdilər.

Hərbi tarixinə, eləcə də Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi uğurlu əməliyyatlara nəzər saldıqda görürük ki, döyüklerde artilleriya bölmələrinin atəs dəstəyi müharibənin təleyini həll edən əsas amillərdən biridir. “N” hərbi hissəsində keçirilən təlim zamanı hərbi qulluqçularımızın yüksək bacarıq və peşəkarlıq nümayiş etdirdikləriనi gördükcə bir dənəmələndən ki, onlar bundan sonra da istenilən hərbi əməliyyatda döyük tapşırıqlarını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirməyə hazır və qadirdirlər.

**Baş leytenant
Elçin İMANOV**
“Azərbaycan Ordusu”,
fotoşalar
Coşqun CƏFƏROVUNDUR

Yaranan fasılədə fürsətdən

Milli Qəhrəmanlarımız

Milli Qəhrəman Natiq Qasimovun xatirəsinə həsr olunan mərasimlər keçirilib

Səxsi Heyət Baş İdarəsinin İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsinin təşkilatçılığı ilə hərbi hissələrdə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Natiq Qasimovun xatirəsinə həsr olunan anum mərasimləri keçirilib.

Mərasimlərdə çıxış edənlər xalqımızın tarix boyu öz qəhrəmanları ilə seçdiyini qeyd edib, Natiq Qasimovun vətən-pərvərlik və mübarizlik hissini

yüksək olduğundan, onun keçidiyi döyüş yolundan, göstərdiyi şücaət və igitliklərdən danışıblar.

Vurğulanıb ki, o, Vətən yo-

lunda canından keçərək gencələrə örnek olacaq bir addım atıb. Natiqin qəhrəmanlığı dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilib, Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 25 iyun 2024-cü il tarixli Sərəncamı ilə o, ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adına layiq görüllüb.

Qeyd olunub ki, Natiq kimi torpaqlarımızın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olan

qəhrəmanlarımızın əziz xatirələri xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaqdır.

Mərasimlərdə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Natiq Qasimovun həyat və döyüş yolundan, eləcə də şücaətindən bəhs edən film nümayiş etdirilib.

"Azərbaycan Ordusu"

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Müəssisənin mühəndisləri qeyd ediblər ki, bu maşın sülhməramlı missiyalar zamanı tibbi evakuasiya imkanlarını genişləndirmək üçün nəzərdə tutulub.

Layihənin baş mühəndisi Olcazbek Kartqujakov bildirib ki, bu, sülhməramlı fəaliyyət zonasına göndəriləcək ikinci belə nümunədir. Lakin sülhməramlı fəaliyyət zonasına göndəriləcək Hökumə Əliyevanın adının verildiyi ilk maşın olacaq. "İlk nümunə keçən il Qolan təpelərində sülhməramlı missiyanın icrası üçün göndərilmişdi", - deyə o əlavə edib.

Onun sözlərinə görə, maşının konstruksiyasında əsaslı dəyişikliklər edilməyib, lakin

Milli Qəhrəman Hökumə Əliyevanın adını daşıyan zirehli tibbi maşın sülhməramlı fəaliyyət zonasına göndəriləcək

Qazaxıstan Müdafiə Nazirliyinin tibb idarəsinin tələbinə uyğun olaraq sanitər avtomobil

kimi təkmilləşdirilib.

"Bu, "Arlan" zirehli maşın bazasında hazırlanmış tibbi

avtomobildir. Maşının iki konfiqurasiyası mövcuddur: ya altı yüngül yaralını, ya da iki

ağır yaralı ve üç yüngül yaralını daşıya bilər", - deyə mühəndis məlumat verib. Bildirib ki, bu maşın 8 kilogram trotil ekvivalentli minanın partlayışına davam getirə bilir.

Qeyd edək ki, zirehli tibbi maşının Hökumə Əliyevanın şərəfinə adlandırılması təşəbbüsü nəqliyyat vasitəsinin istehsal edildiyi "Kazakhstan Paramount Engineering" şirkətinin təsisçisi Aybek Barisa məxsusudur.

Xatırladaq ki, öten il dekabrın 25-də Bakı-Qroznı reysini yerine yetirən AZAL şirkətinə məxsus sərnişin təyyarəsi Qazaxıstanın Aktau şəhəri yaxınlığında qəzaya uğrayıb. Hava gəmisində olan 67 nəfərdən 38-i həlak olub, 29-u sağ qalıb.

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Düzəldikləri bəyənilərmiş. Sonra müxtəlif heyvanlar, sonra insan büstləri düzəltməyə başlayıb. Düzəldiyi büstlərində insanlara xas olan qəzəbi də, sevinci də, qəhəri də, həsrəti də, ... ifadə etməyə çalışmış. Bir dəfə plastilindən düzəldiyi büstü görəndə atası təəccübələ soruşub ki, bunu niyə qəmli düzəldib-sən. Onda özüne inanıb. İnənib ki, insanların mimikasını da ifadə edə biləcək. Atasının incə təəccübünü, təəccübə söykənikli heyvətini heykəltarashı-

Əsgər əsər yaradır

raş olacağına xeyir-dua, xeyir-dua biçimli zəmanət bilib...

Heydər Əliyev adına Sarayda bacarıqlı, istedadlı şagirdlərin əl işləri sərgisi olacağının ona müəllimi demişdi. "Sən də iştirak ele. Seçim özünün olsun, nə düzəldəcəksənse. Sevgilərlə düzəlt, iştirak üçün yox, qalib gəlmək üçün düzəlt...", - belə demişdi. Asif bu sərgiye dahi Nizami Gəncəvinin büstünü təqdim etmişdi. Söz-şəiriyət dahişinin baxışları uzaqlara dilikən. Elə bil yüz-yüz illərin o üzündən bu günümüze baxır, Azərbaycanın göylərindən boz buludların dağlığını görür, yenə, "Üzr istəyən düşmənə inanma, qapından qov!" deyəcək. Asifin yaratdığı büst münsifləri də, sərginin eksponatlarına baxanları da maraqlandırıb, hamı Asif Yusufovun təxəyyülünün Nizami Gəncəvisini, klassik heykəltarashıqlardan qətiyyən geri qalmayan sənət əsərini yüksək dəyərləndirib. "Nizami Gəncəvi" büstü sərginin qalibi olub. Məktəbli Asif Yusufova diplom verilib. Asif dedi ki, bu diplom məni heykəltarashı-

yetirəcək yoluñ başlanğıcı olub...

Abşeron məktəbliləri arasında keçirilən analoji sərgidə də baş mükafatı Asif Yusufov aldı - sərgiye Ulu Öndər Heydər Əliyevin büstünü təqdim etmişdi. Əsər olaraq qalib gəldiyi üçün Abşeron rayon İcra Hakimiyyətindən. Gələnlər görür, müasir Azərbaycanın dövlətçilik memarının bu ümidi gəldikleri ünvandan sevincə çıxacaqlar. Bu duyguları onlara dahi tarihi şəxsiyyətin büstünü yaratmış əsgər Asif Yusufov yaşadır. İcra hakimiyyətinə gələnlər bir kələmin işığı ilə qayıdır: "Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyım". Bu kələmi onlar da Azərbaycana sevgi düsturu bilir...

Polkovnik-leytenant Elşən Hüseynov hərbi hissədə mənə bir əsgərin yaradıcılığının söz açanda demişdi ki, əsgər ikinci Qarabağ mühərbişində topçulara sevgi kimi bir heykəl yaratmaq istəyir. Ona lazımi kömək göstərilecek. Sevindim də, qürurlandım da. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizin yaxınlığın-

da xidmət edən əsgərin qabiliyyətinə bir jurnalist kimi necə sevinmişdim, onun yaradacağı əsərin mahiyyətinə bir vətəndaş kimi ele sevinmişdim: ikinci Qarabağ mühərbişində qazandığımız tarixi Zəfəri yaşatma niyyəti olaraq dəyərləndirdim. Bu niyyəti onun özünün də, xidmət yoldaşlarının da, Azərbaycan Ordusunun əsgərlərinin də tarixi yaddaşı bildim. O yaddaş mən 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan ədaləti mənə əsgərlər qırurla deyəcək ki, Asif Yusufov mənim əsgər yoldaşım olub.

Asif Yusufov nümunəvi əsgərdir. Komandirlərinin tapşırıqlarını, göstərişlərini məsləhətlə və vaxtında yerinə yetirir. Gələcəkdə heykəltarashığın sirlərini də əsgəri məsuliyyətlə öyrənəcək...

Baş leytenant Oruc MUSTAFAYEV
"Azərbaycan Ordusu"

Atasının vəfatından sonra İsmayıllı xan Naxçıvanski Kəngərli tayfasının ve Kəngərli süvarilərinin reisi təyin edilib. Bu haqda əmr 19 sentyabr 1847-ci ildə verilib. 23 avqust 1848-ci ildə Rusiya çarı I Nikolay İsmayıllı xanın atası general-major Ehsan xanın hərbi fəaliyyətini nəzərə alaraq onun oğlanları İsmayıllı xana, Kalbali xana və qızı Lalabeyi me yüksək təqaüd təyin edib.

Hərbi xidmətini uğurla davam etdirən İsmayıllı xan 5 fevral 1853-cü ildə "kapitan" rütbəsinə layiq görülür. 1853-cü ildə Kəngərli süvarilərinin qoşun hissələri leğv edilib. Bu səbəbdən İsmayıllı xan yenidən, yəni, 8 iyul 1853-cü ildə Əlahiddə Qafqaz Korpusunda hərbi xidmətə göndərilib. İsmayıllı xan 10 noyabr 1853-cü ildə İrəvan bəy drujinasi qoşunlarının reisi təyin edilib. O, həm də 1 may 1854-cü ildə 4 nömrəli süvari müsəlman polkuna komandır köməkçisi təyin edilib. İrəvan dəstəsinin tərkibində olan 4 nömrəli süvari müsəlman polkuna İsmayıllı xan 5 dekabr 1854-cü ildə də komandır köməkçisi kimi rəhbərlik edib.

İsmayıllı xana elə hərbi xidmətinə görə 4 avqust 1855-ci ildə rotmistr rütbəsi verilərək Əlahəzərətin Saray qvardiyasının kazak polkuna keçirilib.

Əla döyüş bacarığına görə 3 aprel 1860-ci ildə İsmayıllı xana "polkovnik" hərbi rütbəsi verilib.

İsmayıllı xan Qafqaz hərbi

Görkəmlı şəxsiyyətlər

Tam süvari qoşun generalı - İsmayıllı xan Naxçıvanski

İsmayıllı xan Naxçıvanski 1819-cu il yanvarın 5-də Naxçıvan xanlarından olan məşhur general-major Ehsan xan Naxçıvanskinin ailəsində anadan olub. O, ilk təhsilini atası Ehsan xanın sarayında alıb və fars dilini mükəmməl öyrənib. Sonralar atası Ehsan xan onu Tiflisə apararaq təhsil almış üçün kişi gimnaziyasına qoyub və həmin gimnaziyada orta təhsilini alıb. 1839-cu ildə Tiflis hərbi gimnaziyasını bitirib və hərbi xidmətə başlayıb. Bir il sonra poruçik rütbəsi alıb. Bas komandanın əmri ilə 3 mart 1845-ci ildən isə Əlahiddə Qafqaz Korpusunda süvari qoşunlarında xidmət edib.

dairəsinin 123 nömrəli əmrinə əsasən, (5 may 1877-ci il) "ovçu müsəlmanlardan" və İrəvan quberniyasının könüllü azərbaycanlılarından təşkil olunan İrəvan qeyri-nizami polkuna komandır təyin edilib, 28 yanvar 1878-ci ildə dək bu polkun komandiri olub. O, 1877-1878-ci ildə rus-türk müharibəsinin iştirakçısı olub.

Bəyazid qalası mühəsirədə olarkən mərdlik, sədaqət, şücaət və yüksək döyüş bacarıqları göstərən İsmayıllı xan

Naxçıvanskiyə 19 dekabr 1877-ci ildə "general-major" hərbi rütbəsi verilib.

İsmayıllı xan Naxçıvanski 28 yanvar 1878-ci ildə İrəvan qeyri-nizami süvari polkunun komandırı vəzifəsindən azad edilərək Qafqaz ordusunun sərəncamına verilib. 28 oktyabr 1890-ci ildə Rusiya çarının əmri ilə Naxçıvanda onun hərbi fəaliyyətinin 50 illik yubileyi böyük təntənə ilə keçirilib.

Rusiya imperiyasının ordusunda yüksək sərkərdəlik ba-

carığı və hərbi xidmətinin əlli illiyi ilə əlaqədar olaraq 28 oktyabr 1890-ci ildə İsmayıllı xan süvari ordunun "general-leytenant" hərbi rütbəsi ilə mükafatlandırılıb.

İsmayıllı xan döyüslərdə göstərdiyi şücaətlərinə görə Rusiya imperiyasının 5 medallını - "İmpatorun 1837-ci ilde Qafqazı keçməsi" gümüş, "1853-1856-ci illər üçün Xatirə medalı" açıq tunc rəngli, "1877-1878-ci illər üçün Xatirə medalı" açıq tunc rəngli,

"Azərbaycan Ordusu"

"İmpator III Aleksandrın hakimiyyətinin xatirəsinə" və "İmpator I Nikolayın hakimiyyətinin xatirəsinə" gümüş medallı ilə təltif edilib.

General-leytenant İsmayıllı xan Naxçıvanski üçüncü dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" (1856, qılınc ilə), hərbi xidmətinin 25 illiyi münasibətlə dördüncü dərəcəli "Müqəddəs Vladimir" (1867), ikinci dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" (1872, imperial tac ilə), dördüncü dərəcəli "Müqəddəs Georgi" (1877), üçüncü dərəcəli "Müqəddəs Vladimir" (1883) və birinci dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" (1888), "Müqəddəs Anna" (1901) ordenləri ilə təltif olunub.

Həmcinin o, İranın "Şire-Xorşid" ordeninin üç dərəcəsi ilə (üçüncü dərəcəsi brilliantla bəzədilmiş 1846-ci ildə, ikinci dərəcəsi ulduzla bəzədilmiş 1868-ci ildə, birinci dərəcəsi 1903-cü ildə) təltif edilib.

General-leytenant İsmayıllı xan Naxçıvanski məşhur hərbi Novruz ağa Kəngərlinin qızı Xanımcan xanımla aile qurub və bu nikahlarından 12 (bəzi mənbələrdə 9) övladı olub. Qeyd edək ki, arxivlərdəki İsmayıllı xana aid məlumatlarda onun övladlarının hamisini adları qeyd edilməyib.

O, 18 avqust 1908-ci ildə ordudan terxis olunub.

İsmayıllı xan Naxçıvanski 10 fevral 1909-cu ildə Naxçıvanda vəfat edib.

Vətənpərvərlik də döyüş hazırlığının tərkib hissəsidir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

- Cənab polkovnik-leytenant, deyə bilərikmi ki, əsgərin döyüş hazırlığı həm də bu ruhun müəyyənləşdirdiyi mənəvi-psixoloji hazırlıqla formalaşır?

- Əlbəttə, deyə bilərik, həm də deməliyik. Azərbaycan Ordusunun ruhən əsgər olanların ordusudur. Azərbaycan əsgəri hərbi xidmətə başlayandan ruhən əsgərləşir. Hərbi xidmətə başlayan əsgərə hərbi biliyklər aşınan, bu biliyklər təlimlərlə möhkəmləndirilir - əsgərin döyüş hazırlığı yüksəlir. Döyüş hazırlığı ilə bir sıradə mənəvi-psixoloji hazırlığı da artırılır. Yəni, yüksək döyüş hazırlığına malik olan əsgər ruhən əsgərləşəndə daha şücaəti olur. İkinci Qarabağ mühərabəsinin döyüşləri də, qazanılan tarixi Zəferin təsdiqlədi ki, Azərbaycan Ordusu və Azərbaycan əsgəri həm də yüksək döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığa malikdir.

- Bu günün əsgərləri ikinci Qarabağ mühərabəsinin döyüşlərini də, Zəferin necə qazanıldığını da öyrənir, bunları da, dediniz gərgiliklərini də yaddaşlarına, düşüncələrinə köçürürlər.

- İkinci Qarabağ mühərabəsi xalqın mühərabəsi idi, xalq inanırdı ki, Azərbaycan Ordusunun apardığı ədalətli mühərabə işğalı sonlandıraq, əmin idi ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa olunacaq.

- Öyrənilənlər, öyrənilənlər tarixdir. Bunların öyrənilməsi hərbçilərin də mənəvi borcudur.

- Elədir. Hərbi xidmətin məhiyyətində pedaqoji proseslərə xas olan xüsusiyyətlər də var. İkinci Qarabağ mühərabəsində

qazanılan tarixi Zəfer Azərbaycan Ordusunun qüdratiylə yazılmış hərbi əsərdir. Biz bu əsəri bütövlükdə də, faktlar, hadisələr əsasında da öyrədirik. Azərbaycan Ordusunun aparlığı bu ədalətli mühərabənin mahiyyəti də, nəticələri də, dünyəvi proseslərə təsiri də, ... ordu quruculuğu prosesinin yəni mərhələsində şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsində başlıca mövzularandır. Bu mühərabədə şəxsi heyətin döyüş hazırlığı da, ayrıca öyrənilir, mənəvi-psixoloji hazırlığı da, xalq-ordu birliliyinin təzahürleri də, xalqın ordusuna inamı da, ordunun xalqa güvəni də, sərkərdəlik məhareti də, ... ayrıca təhlil olunur və ümumiləşdirilir.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2016-ci ilin Aprel döyüşləri haqqında demişdi ki, "Bu döyüşlər dərsliklərə salınmalıdır". Bu fikri ikinci Qarabağ mühərabəsinə də aid etmək zəruriydə, zənimicə.

- Əlbəttə, zəruridir. Əvvəla, Aprel döyüşlərində 2000 hektar ərazi işğaldan azad edilmişdi, ikinci Qarabağ mühərabəsində - beş rayon. Diger tərəfdən, biri 4 gün davam etmişdi, biri 44 gün. Bu zərurət həm döyüşlərin, qazanılan qələbələrin hərbi dəyərinin tarixləşdirilməsinə görədi, həm de dünyəniHEYRƏTLƏNDİRƏN ŞUŞA ƏMƏLİYYATI kimi bir döyüş də daxil olmaqla digər döyüşlərde qazanılan qələbələrə görə.

Söhbətimizin səmtini müəyyənləşdirən o ifadə gerçəklidir...

- ...ruhun əsgərləşməsi ifadəsi...

- Beli, ruhun əsgərləşməsi. Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin mənəvi dünyası ilə gözel səslesir. İctimai-siyasi ha-

zılıq dərslərində hərbi qulluqçuların mənəvi-psixoloji veziyətlərinin yüksəldilməsine yönəldilmiş mövzular sırasında dövlətgiliq tariximiz də var, dövlət müstəqilliyimiz uğrunda mübarizələr dövrü də, bu mübarizələrin sonuncusunun nəticələri də. Azərbaycan əsgəri bilir ki, Azərbaycanın ədalətli mühərabəsi tarixi zəruret idi - Ermənistən regionda mövcud status-kvonu saxlamağa çalışırdı, yeni ərazilər işgal etmək niyyəti ilə ərazilərimizə hücumlar edir, texribatlar töredirdi. 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Ordusunun hissələri Ermənistən ordusunun hücumun qarşısını aldı, Ali Baş Komandanın döyüş əmri ilə əks-hücumu keçdi. Ordumuz döyüş-döyüşə qələbəyə yaxınlaşırı. Azərbaycan Ordusunun ədalətli mühərabəsində döyüşənlərimizin ruhu əsgərləşmişdi, xalqın döyüş ruhu əsgərləşmişdi.

- Azərbaycan başdan-başa əsgərləşmişdi...

- Döyüşənlərə göndərilən bağlamalardan birində bir cüt corab olub, bir cüt elcə olub, boyun şərfi olub, bir də bir məktub: "...Şəhid oğlumun eşyalarıdı, sənə göndərirəm, əsgər oğ-

lum. Şəhid qardaşının ruhu da sırızdır. Döyüşün, oğlum, döyüşün, qələbə qazanınlı..".

- Bu məktub Vətən mühərbiyəndə döyüşənlərə ana xeyir-duası olub. Ordumuz bu ovqatla döyüşdü, tarixi Zəfer qazandı. Ordumuzun qazandığı tarixi Zəferə tarixin Zəfəri deyə bilərikmi?

- Haqqı, ədaləti bərpa etdiyinə, işgali sonlandırdığınına görə, bəli.

- Qəhrəmanlıq cəsarətdən yaranır, cəsarət - Vətənə sevgidən.

- Vətənə sevgi dünyagörüşüyle formalasılır. Əsgər çağırışına qatana kimi ailədə, məktəbdə müqəddəsliliklər haqqında biliyklərə malik olur, Vətəni dərk edir, dövləti dərk edir, dövlətçiliyi dərk edir, xalqın qəhrəmanlarını tanırı. Hamisi özünü hansı qəhrəmanasa oxşatmağa çalışır. Bu oxşatma onların xarakterində mətinləşmə yaradır. Müstəqillik dövrümüzün uşaqlarını üçün təkcə nağıl qəhrəmanları, dastan qəhrəmanları, qəhrəmanları deyil, gerçək qəhrəmanlar da, örnək oldu. Bir məqalede oxumuşdur ki, mühərabə illərinin usaqları vaxtından tez böyüyürler. Onlar gerçək qəhrəmanları tanıya-böyüyüblər. Tarixi Zəfəri o usaqların balaları qazandı. Etibar Hüseynovun, Mübariz İbrahimovun, Çingiz Qurbanovun qəhrəmanlığı herbi vətənpərvərlik təbəyəsinin formalasmasına həmişə əhəmiyyətli olacaq.

- İkinci Qarabağ mühərabəsində də Azərbaycan əsgəri qəhrəman olmaq üçün döyüşmürdü, qəhrəmanlıqla döyüşürdü.

- Bütün döyüşlərdə əsgərin döyüş əzmi də qəhrəmanlığın nişanəsi idi, qələbə ruhu da.

Düşmənin işğal müddətində möhkəmləndirdi, təkmilləndirdiyi mühəndis-istehkam sədlərinin bu əsgərləşmə dağlıdı, dağlıdib qələbələr qazanan, bir qələbəni sonrakı döyüşə başlangıç edən əsgərlərimiz ədalətli mühərabəmizi bu ruhla başa çatdırıdı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa olundu.

- Vətənpərvərliğin döyüş hazırlığında əhəmiyyəti böyükdür.

- Əlbəttə, Vətənpərvərlik mənəvi amildir, döyüş hazırlığı bu mənəvi amil əsasında daha etibarlı səviyyədə formalasılır. Əsgər bu və ya digər hərbi verdişləri öyrənir, bu və ya digər silahın, döyüş texnikasının, qurğuların istismar xüsusiyyətlərini öyrənir, döyüş hazırlığı yüksəlir. Bunları Vətən üçün öyrəndiyini də bilir, Vətənin təhlükəsizliyinin öyrəndikləri əsasında təmin ediləcəyinə də əmin olur. Bu baxımdan vətənpərvərlik döyüş hazırlığının tərkib hissəsidir.

- Müsahibəyə görə sağ olun, cənab polkovnik-leytenant.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ölkəmizdə 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" kimi qeyd olunması haqqında Sərəncam imzalayıb. Bu Sərəncam hərbi qulluqçular da 2020-ci ildə qazanılmış tarixi Zəfəre görə, 2023-cü ildə ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpa olmasına görə qururla, sevgilərlə, könül xoşluğu ilə qarşılıdı. "Konstitusiya və Suverenlik İli"ndə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə uğurlar arzulayıram.

Söhbətləşdi:
Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

Sağlam bədəndə sağlam ruh olar

Çempionlarımızı tanıyaq

Osgər Taleh Əsgərli
yunan-Roma güləşü üzrə Azərbaycan
çempionatının qalibi

"İdmanda nailiyət qazanmaq üçün əzmkarlıqla yanaşı, qətiyyət və nizam-intizam da vacibdir. Bundan başqa idman öz üzərində səyələrində çalışmalısan ki, məqsədinə çatasan, çempion olasan. Məlki həyatda olduğu kimi, burada da günün müəyyəyən edilmiş saatlarında idmanla məşğul olur, fiziki göstəricilərimi artırıram".

Osgər Rəvan İsmayılov
kikboksinq üzrə Azərbaycan
çempionatının qalibi

"İnsan hər zaman sağlam, qüvvətli və ağıllı olmalıdır. Bunun üçün də mütemədi olaraq idmanla məşğul olmalıdır. Idman insanları sağlamlığı və fizioloji formalaşması üçün vacibdir".

Osgər Arif Məmmədzadə
cudo və qaydasız döyüş üzrə Azərbaycan
çempionatının qalibi

"Fiziki cəhətdən daha hazırlıqlı olan əsgər verilən tapşırıqları daha cəld və çevik yerinə yetirəcək. Ona görə də hər birimiz çalışırıq ki, fiziki hazırlıq saatlarının də semərəli istifadə edib, öz göstəricilərimizi daha da artırıaq. Bölməmizdə idmala məşğul olmayışımız üçün hər cür şərait yaradılıb. Biz də bu şəraitdən faydalananı sağlam, güclü, yüksək döyüş qabiliyyəti əsgərlər kimi formalasırıq".

"Azərbaycan Ordusu"

Maraq dünyamız

39000 illik tapıntı

2010-cu ildə Rusyanın Sibir bölgəsində kütləvi buz əriməsindən sonra bir ton ağırlığında, gözəl yunlu mamont balası kəşf edilib və o, "Yuka" adlandırılıb. 39000 il buzda mükəmməl formada qalan bu bala mamontun kürkü və əzələ toxuması də sağlam vəziyyətdə olub. Rus alımları ilk dəfə olaraq "tarixdən əvvəlki" heyvandan qan nümunələri götürübllər.

Araşdırılmalara görə, mamontun ölümü bataqlıqdan keçərkən baş verib. Temperaturun aşağı olması və ətrafindakı buzlanma səbəbinən onun cəsədi mükəmməl vəziyyətdə qalıb.

Cənubi Koreyadan olan elm adamları və tədqiqatçılar "Yuka"nın bədənidən əldə etdikləri DNT nümunələri sayəsində gələcəkdə nəslə kəsilmiş bu növü klonlayaraq tarixinən böyük məməlilərindən birinə həyat verə biləcəklərini iddia ediblər.

Qeyd edək ki, "Yuka" tapılan ilk mamont deyil, bundan əvvəl bir neçə mamontun cəsədi tapılıb, lakin təəssüf ki, onlar yaxşı qorunmayıb.

"Azərbaycan Ordusu"

Redaktor
mayor
Ceyhun CƏFƏRLİ

Telefonlar
Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, Yasamal rayonu,
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Qəzeti hesabı

Nərimanov Rayon Xəzənedarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

"Azərbaycan Ordusu" qozeti kompüter mərkəzində sahifələnərək həftədə iki dofa (III və VI günlər)
Müdafıa Nazirliyinin Hərbi Nöşriyatının mətbəəsində¹ hazırlanmışdır. Təqdim edilən
əlyazmalara rəy verilmir, müəllifə qaytarılır.
Qozeti Müdafıa Nazirliyinin rəsmi internet
səhifəsindən (www.mod.gov.az) oxuya bilərsiniz.

Növbətçi
Bəxtiyar ƏLİYEV

Lisensiya № 361
Sifariş № 98
Nüsxə 3663

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Madrid ukraynalı əsgərlərin təlimini davam etdirəcək

Madriddə səfərdə olan Ukraynanın müdafiə naziri Rustem Umerov ispaniyalı həmkarı Marqarita Robles ilə Ukrayna Silahlı Qüvvələrinin əsgərlərinin Kralıq ərazisində təliminin davam etdirilməsini nəzərdə tutan sazış imzalayıblar.

İspaniya Müdafiə Nazirliyi bu barədə özünün sosial media hesabında məlumat yayıb.

"Tərəflər İspaniyanın ukraynalı hərbçilərin təlimi sahəsində dəstəyini davam etdirməsi barədə sazişə imza atıblar", - deyə məlumat da bildirilib.

Rustem Umerov səfər çərçivəsində İspaniyanın müdafiə sektorunun nümayəndələri ilə də görüşüb. EFE agentliyinin versiyasına görə, görüşdə hərbi məhşullar alınması məsəlesi müzakirə olunub.

Son məlumatə əsasən, 2022-ci ildən bəri 7 mindən çox ukraynalı hərbçi İspaniyada təlim keçib.

Cənubi Koreya və ABŞ birgə desant təlimləri keçirir

Koreya Respublikası və ABŞ genişmiqyaslı "Freedom Shield" təlimləri çərçivəsində KXDR ilə sərhəd yaxınlığında yerləşən təlim poliqonunda helikopterlərdən istifadə etməklə havadan hücum əməliyyatlarını məşq ediblər.

Yonhap agentliyinin məlumatına görə, manevrlər Şimali Koreya ilə sərhəddən 30 kilometr məsafədə Phacu şəhəri yaxınlığında yerləşən poliqonda baş tutub. Təlimlərə 400-ə yaxın hərbçi, həmcinin Cənubi Koreyanın altı ədəd "Surion" helikopteri də daxil olmaqla, 10-a yaxın hərbçi texnika cəlb edilib.

Koreya Respublikası və ABŞ silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı "Freedom Shield" təlimləri martın 20-dək davam edəcək. Manevrlərə ümumilikdə 19 minə yaxın hərbçi cəlb olunacaq.

Eyni zamanda, Cənubi Koreya donanması Sarı dənizdəki Kaqodo adası yaxınlığında kütləvi qırğıñ silahlarının yayılmasına qarşı təlimlər keçirib. Təlimlərə üç gəmi, xüsusi təyinatlı qüvvələr və sahil mühafizəsi qatılıb.

AZERTAC-in materialları əsasında

İdman

Azərbaycan güləşçisi Avropa çempionu olub

Albanianın paytaxtı Tiranada güləş üzrə U-23 Avropa çempionatında qadın güləşti üzrə son medalçıları müəyyənləşib.

Gültəkin Şirinova (57 kiloqram) təselliverici göründə türkiyəli Əminə Çakmaka 7:5 hesabıyla qalib gələsə də, bürünc medal uğrunda qarşılaşmadı rumiyalı Georgiana Lirkayla bacarmayıb - 2:9. Elnurə Məmmədova (53 kiloqram) finalda rusiyalı Yekaterina Karpuşkinayla qarşılaşıb. Rəqibinə 3:0 hesabıyla qalib gələn Elnurə Avropa çempionu olub. Ruzanna Məmmədova (65 kiloqram) bürünc medal görüşündə ukraynalı Oleksandra Rıbaka 2:8 hesabıyla məğlub olub.

Dünya reytingi: Azərbaycan taekvondoçusu mövqeyini qoruyub

Dünya Taekvondosunun 2025-ci ilin mart ayı üçün reyting siyahısı açıqlanıb.

"Paris-2024" Yay Olimpiya Oyunlarının gümüş mükafatçısı olan Azərbaycan təmsilçisi Qaşim Məqomedovun mövqeyində dəyişiklik olmayıb.

Avropa çempionu 124.32 xalla dünya reytinginin ikinci pilləsində qərarlaşdı. İlk sırada isə Paris Olimpiadasının finalında idmançıımızı məğlub edən Cənubi Koreya təmsilçisi Park Te Cun yer alıb.

Azərbaycan idmançısı beynəlxalq paralimpiya yarışlarında iştirak hüququ qazanıb

Azərbaycan paralimpiyaçısı Polad Rzayev ABŞ-in Kolorado ştatında Beynəlxalq Xizək və Snoubord Federasiyası (FIS) tərəfindən keçirilən tibbi təsnifatda iştirak edib.

O, paralimpiyanın dağ xizəyi idman növündə LW3 kateqoriyası (dizdən aşağı iki ayağın amputasiyası) üzrə ömürlü iştirak hüququna yiyəlib.

Bununla da, P.Rzayev beynəlxalq yarışlarda və Qış Paralimpiya Oyunlarına lisenziya xalları qazandıran turnirlərdə iştirak edə biləcək. İdmançının yarışlara hazırlığı və yarışlarda iştiraki üçün Azərbaycan Respublikası Milli Paralimpiya Komitəsi ilə Azərbaycan Qış İdman Növləri Federasiyası arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq qurulub.

AZERTAC-in materialları əsasında

Gizir Məmmədov İlkin İlham oğluna verilmiş SQ № 0017357 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Redaktor mayor Ceyhun CƏFƏRLİ	Telefonlar Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks); Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27; Məsul katib: (012) 510-71-98; Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.	Ünvanımız Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144, "Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi	Qəzeti hesabı Nərimanov Rayon Xəzənedarlığı Kod: 200189 VÖEN: 1500428611	Növbətçi Bəxtiyar ƏLİYEV	Lisensiya № 361 Sifariş № 98 Nüsxə 3663
--	---	---	--	------------------------------------	---